

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 7/13
Λουξεμβούργο, 24 Ιανουαρίου 2013

Απόφαση στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-186/11 και 209/11
Stanleybet International Ltd, William Hill Organization Ltd, William Hill Plc και
Sportingbet Plc κατά Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, Υπουργού
Πολιτισμού, παρισταμένης της ανώνυμης εταιρίας Οργανισμός
Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου ΑΕ (ΟΠΑΠ)

Το δίκαιο της Ένωσης θέτει όρια στο αποκλειστικό δικαίωμα της ανώνυμης εταιρίας ΟΠΑΠ να οργανώνει και να εκμεταλλεύεται τα τυχερά παίγνια στην Ελλάδα

Αν παρά ταύτα το κράτος μέλος εκτιμά ότι η ελευθέρωση της αγοράς αυτής θα αντέβαινε στο επίπεδο προστασίας των καταναλωτών και της κοινωνικής τάξεως το οποίο το κράτος αυτό σκοπεί να διασφαλίσει, μπορεί να περιοριστεί στη μεταρρύθμιση του μονοπωλίου, ιδίως διά της υποβολής του σε αποτελεσματικό και αυστηρό έλεγχο

Στην Ελλάδα, η οργάνωση και λειτουργία των τυχερών παιγνίων και των δελτίων στοιχημάτων έχουν ανατεθεί¹ για χρονικό διάστημα είκοσι ετών –μέχρι το 2020– στην ανώνυμη εταιρία ΟΠΑΠ (Οργανισμός Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου ΑΕ), εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Το Ελληνικό Δημόσιο εγκρίνει τους σχετικούς με τις δραστηριότητες του ΟΠΑΠ κανονισμούς και παρακολουθεί τη διαδικασία διεξαγωγής των παιγνίων, αν και είναι σήμερα μειοψηφών μέτοχος (34%). Ο ΟΠΑΠ καθορίζει το μέγιστο ποσό στοιχηματισμού και κέρδους ανά δελτίο (και όχι ανά παίκτη) και έχει δικαίωμα δωρεάν χρήσεως έως και 10 % των προορισμένων για διαφημίσεις χώρων των σταδίων και γυμναστηρίων. Έχει επίσης επεκτείνει τις δραστηριότητές του στο εξωτερικό και συγκεκριμένα στην Κύπρο.

Οι εταιρίες Stanleybet, William Hill και Sportingbet είναι εγκατεστημένες στο Ηνωμένο Βασίλειο, όπου διαθέτουν άδειες οργάνωσης τυχερών παιγνίων κατά το αγγλικό δίκαιο.

Οι εταιρίες αυτές άσκησαν ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας αιτήσεις ακυρώσεως κατά των εκ μέρους των ελληνικών αρχών σιωπηρών απορρίψεων των αιτήσεών τους να τους παρασχεθεί η άδεια οργάνωσης αθλητικών στοιχημάτων στην Ελλάδα.

Το ελληνικό δικαστήριο υπέβαλε ως εκ τούτου στο Δικαστήριο το ερώτημα αν αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης και ιδίως στις αρχές περί των θεμελιωδών ελευθεριών (της εγκαταστάσεως και της παροχής υπηρεσιών) η εθνική κανονιστική ρύθμιση η οποία παρέχει το αποκλειστικό δικαίωμα λειτουργίας των παιγνίων σε έναν και μόνον οργανισμό. Παρατηρεί ότι, μολονότι σκοπός της εθνικής κανονιστικής ρυθμίσεως είναι ο περιορισμός της προσφοράς των παιγνίων και η καταπολέμηση της συναφούς προς τα παίγνια εγκληματικότητας, ο ΟΠΑΠ ασκεί επεκτατική εμπορική πολιτική.

Το Δικαστήριο, στη σημερινή απόφασή του, επισημαίνει κατ' αρχάς ότι η εθνική κανονιστική ρύθμιση που θεσπίζει το μονοπώλιο του ΟΠΑΠ και απαγορεύει στους εγκατεστημένους εντός άλλου κράτους μέλους ανταγωνιστές να παρέχουν τα ίδια παίγνια εντός της ελληνικής επικράτειας συνεπάγεται περιορισμό της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών ή της ελευθερίας εγκαταστάσεως. Ως εκ τούτου, εξετάζει κατά πόσον ένας τέτοιος περιορισμός μπορεί να γίνει δεκτός κατά παρέκκλιση, για λόγους δημόσιας τάξεως, δημόσιας ασφάλειας και δημόσιας υγείας ή για επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος.

Στη συνέχεια, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η κανονιστική ρύθμιση των τυχερών παιγνίων περιλαμβάνεται μεταξύ των τομέων εκείνων στους οποίους υπάρχουν σημαντικές διαφορές ηθικής,

¹ Με τους νόμους 2433/1996 και 2843/2000, καθώς και με τη σύμβαση που συνήφθη μεταξύ του ΟΠΑΠ και του Ελληνικού Δημοσίου το 2000.

θρησκευτικής και πολιτιστικής φύσεως μεταξύ των κρατών μελών και, ελλείψει κοινοτικής εναρμονίσεως, σε κάθε κράτος μέλος εναπόκειται να εκτιμήσει, σύμφωνα με τη δική του κλίμακα αξιών, τις απαιτήσεις που συνεπάγεται η προστασία των διακυβευομένων συμφερόντων. Συγκεκριμένα, όπως έχει ήδη αναγνωρίσει με τη νομολογία του, ο περιορισμός της προσφοράς των τυχερών παιγνίων και η καταπολέμηση της συναφούς προς τα παίγνια αυτά εγκληματικότητας μπορούν να δικαιολογήσουν περιορισμούς στις θεμελιώδεις ελευθερίες.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει εντούτοις ότι οι περιορισμοί τους οποίους επιβάλλουν τα κράτη μέλη πρέπει να πληρούν τις προϋποθέσεις όσον αφορά τη τήρηση της αρχής της αναλογικότητας και της απαγορεύσεως των διακρίσεων, διασφαλίζοντας συγχρόνως την επίτευξη των προβαλλομένων σκοπών κατά τρόπο συνεπή και συστηματικό.

Συνεπώς, στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να ελέγξει αν η εθνική κανονιστική ρύθμιση επιδιώκει πράγματι τον σκοπό της μειώσεως των δυνατοτήτων συμμετοχής σε παίγνια και της καταπολεμήσεως της συναφούς προς τα παίγνια αυτά εγκληματικότητας.

Το Δικαστήριο υποδεικνύει ωστόσο στο εθνικό δικαστήριο να λάβει υπόψη του, όσον αφορά τον πρώτο σκοπό, τα διάφορα στοιχεία του ρυθμιστικού πλαισίου και της πρακτικής λειτουργίας του ΟΠΑΠ, όπως είναι τα δικαιώματα και τα προνόμια που διαθέτει για τη διαφήμιση των παιγνίων και ο καθορισμός του μέγιστου ποσού στοιχηματισμού ανά δελτίο (και όχι ανά παίκτη). Όσον αφορά τον δεύτερο σκοπό, το αιτούν δικαστήριο θα πρέπει να ελέγξει αν υφίσταται πράγματι ο κρατικός έλεγχος, λαμβανομένου υπόψη ότι ένα τόσο περιοριστικό μέτρο όπως το μονοπώλιο πρέπει να υπόκειται σε αυστηρό έλεγχο, ενώ στην περίπτωση του ΟΠΑΠ, ο οποίος είναι ανώνυμη εταιρία εισηγμένη στο Χρηματιστήριο, το Ελληνικό Δημόσιο έχει διατηρήσει ψήγματα μόνον εποπτείας.

Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο απαντά ότι **αντιβαίνει προς το δίκαιο της Ένωσης εθνική κανονιστική ρύθμιση η οποία παρέχει σε έναν και μόνον οργανισμό το μονοπώλιο των τυχερών παιγνίων, χωρίς να μειώνει πράγματι τις δυνατότητες συμμετοχής σε παίγνια, εφόσον, αφενός, δεν περιορίζει τις δραστηριότητες στον τομέα αυτόν κατά συνεπή και συστηματικό τρόπο και, αφετέρου, δεν διασφαλίζει αυστηρό έλεγχο της επεκτάσεως των τυχερών παιγνίων αποκλειστικώς και μόνο στο μέτρο που είναι αναγκαίο για την καταπολέμηση της εγκληματικότητας.**

Επιπλέον, το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι, λόγω της υπεροχής του άμεσα εφαρμοστέου δικαίου της Ένωσης, δεν μπορεί να συνεχίσει να εφαρμόζεται για μεταβατική περίοδο εθνική κανονιστική ρύθμιση η οποία συνεπάγεται περιορισμούς ασυμβίβαστους προς την ελευθερία εγκαταστάσεως και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, οπότε **οι εθνικές αρχές δεν μπορούν να μην αποφαινούνται, κατά τη διάρκεια μιας τέτοιας περιόδου, επί αιτήσεων χορηγήσεως αδείας.**

Στο πλαίσιο αυτής της ασύμβατης προς το δίκαιο της Ένωσης καταστάσεως, η Ελληνική Δημοκρατία έχει δύο δυνατότητες.

Αν εκτιμά ότι η ελευθέρωση της αγοράς των τυχερών παιγνίων αντιβαίνει στο επίπεδο προστασίας των καταναλωτών και της κοινωνικής τάξεως το οποίο η Ελληνική Δημοκρατία σκοπεί να διασφαλίσει, μπορεί να περιοριστεί **στη μεταρρύθμιση του υφισταμένου μονοπωλίου και στην υποβολή του σε αποτελεσματικό και αυστηρό έλεγχο εκ μέρους των δημοσίων αρχών.**

Αντιθέτως, αν το κράτος μέλος επιλέξει την ελευθέρωση της αγοράς –η οποία δεν του επιβάλλεται κατ' ανάγκην από το δίκαιο της Ένωσης– οφείλει να τηρεί τις αρχές της ίσης μεταχειρίσεως και της απαγορεύσεως των διακρίσεων λόγω ιθαγένειας, καθώς και την υποχρέωση διαφάνειας. Ως εκ τούτου, **η καθιέρωση ενός συστήματος προηγούμενης διοικητικής αδειοδοτήσεως πρέπει να στηρίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια τα οποία δεν εισάγουν διακρίσεις, προκειμένου να μην είναι δυνατό να χρησιμοποιηθεί κατά τρόπο αυθαίρετο η εξουσία εκτιμήσεως των εθνικών αρχών.**

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της

Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" 📡 (+32) 2 2964106